

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

Suunnitelmaluonnoksen strategiset linjaukset vastaavat monilta osin valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita. Se huomioi liikennejärjestelmän nykytilan, liikenneturvallisuuden, digitalisaation ja kestävästä liikkumisesta tavoitteet. Alueelliset painotukset tukevat eri alueiden erityispiirteitä, mutta suunnitelman toteutuksessa on varmistettava, että myös harvaanasuttujen alueiden ja seutukeskusten saavutettavuus paranee.

Turvallisuusympäristön muutoksen seurauksena Länsi-Suomen merkitys kansainvälisen liikenteen välittäjänä on korostunut, ja tämän tulee ehdottomasti näkyä myös panostuksina liikenneinfraan.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat laaja-alaisia ja perusteltuja, mutta niiden vaikutukset eri alueille vaihtelevat. Esimerkiksi:

- Perusväylänpidon lisärahoitus on tervetullut linjaus, sillä se ehkäisee väylien korjausvelan kasvua ja parantaa erityisesti alemman asteisen tieverkon kuntoa.
- Raideliikenteen kehittäminen on vahvasti mukana (Digirata, Pääradan kehittäminen, kaupunkiseutujen raidehankkeet), mutta käytöstä poistettujen ratojen uudelleenarviointi on jäänyt aivan liian vähäiselle huomiolle.

Kankaanpään kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että elinkeinoelämän investointien edellyttämiin liikenneyhteyksiin on käytettävissä valtion rahoitusta. Elintärkeä uusi ratayhteys on erityisesti Pori-Kankaanpää-Niinisalo-Parkano-radon uudelleenkäyttöön. Tämä ratayhteyden avaaminen on perusteltu erityisesti kokonaisturvallisuuden, huoltovarmuuden sekä sotilaalliseen liikkuvuuden näkökulmasta.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

Suunnitelmassa rahoituksen kohdentaminen noudattaa strategisia tavoitteita, mutta tietyt alueelliset kehityskohteet ovat jääneet kokonaan ilman huomiota.

- Raideliikenne: Rahoitusta kohdennetaan Digirataan ja pääväylien kehittämiseen, mikä on osin perusteltua. Kuitenkin uusien yhteyksien ja käytöstä poistettujen ratojen arviointiin ei ole varattu resursseja, mikä ei ole mitenkään perusteltua.
- Perusväylänpito: Rahoituksen lisääminen 450–580 miljoonalla eurolla vuosille 2029–2037 on hyvä suuntaus. Tämä varmistaa perusverkon kunnon, mutta rahoituksen riittävyys erityisesti alemman asteisilla teillä on vielä arvioitava tarkemmin.
- Joukkoliikenne: MAL-sopimukseen liittyvä rahoitus painottuu suurille kaupunkiseuduille, mikä jättää seutukaupunkien joukkoliikennetarpeet liian vähäiselle huomiolle. Seutukaupunkien joukkoliikennetarpeisiin olisi aivan välttämätöntä varata enemmän rahoitusta.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

-

Muut huomiot?

Pori-Parkano-Haapamäki-radon tulevaisuus:

Suunnitelma ei käsittele tätä käytöstä poistettua rataa ollenkaan, vaikka sillä on erittäin suuri merkitys Suomen kokonaisturvallisuuden, logistiikan, huoltovarmuuden ja alueellisen saavutettavuuden kannalta. Tämä virhe on syytä korjata liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta.

Porin ja Rauman satamat ovat kansainvälisten kuljetusketjujen keskeisiä solmukohtia ja kuuluvat yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin. Satamien maantie-, raide- ja tietoliikenneyhteyksien kehittämistä tulee tarkastella vastaavasti.

Välimäki Jarmo
Kankaanpään kaupunki